

Kirju-ketasjooksikuid võib massiliselt näha põlluservel, kuhu nad koonduvad talvituma.

Mitmed ehmesjooksikud on osavad ronijad. Tihti võib neid leida sarikalist õisi ja seemneid nosimas.

Ovalse kehakujuga kuivajooksikud on valdavalt taimtoidualised.

jutada ka taimede liigilist koosseisu, ei kao ükski taimeliik seetõttu täielikult.

Mõnel juhul võib valdava umbrohuliigi muutus põllumehele kasulik olla: kui kõrrelised hakkavad

näiteks domineerima seal, kus kasvatate laialehelisi kultuure, on herbitsiide appi vaja ehk ainult kõrreliste tõrjeks.

Jooksiklaste mõjul väheneb umbrohuidandite biomassi ja val-

davate umbrohtude konkurentsivõime. Kasvu pidurdumine vähendab ka vanemate taimede konkurentsivõimet ning põllu umbrohtumus kahaneb.

Kui jooksiklasi on piisavalt, väheneb laialeheliste umbrohtude biomass 50–60% võrra, võrreldes nende aladega, kus jooksiklasi pole. Edasised uuringud peavad näitama, kui suur peaks umbrohtõrjeks olema jooksiklaste tihedus põllul ja millised liigid on tähtsamad. Kahjuks veel täpselt ei teata, millised lüljalgsed milliseid umbrohuliike mõjutavad ja kui palju neid peaks olema, enne kui saab täheldada mõju umbrohtude konkurentsivõimele.

Kuidas jooksiklasi aidata?

Aiapidajale igati kasulikku jooksiklasi saab nende toimetustes toetada minimeeritud mullaharimisega.

Maapinnale jäänud taimejäänused ja multš kasvatavad aias pisikeste kõdutoidualiste loomade arvukust. Nende järel ilmuvad platsi ka võtme-garnivoorid – jooksiklased, kes toituvad nii pisiloomadest kui taimeseemnetest. Multšitud aladega loote jooksiklastele ka soodsa mikroklimega keskkonna.

Põllule võib jooksiklasi meelitada soodsate varjupaikade rajamisega. Liblikõielistest ja kõrrelistest heintaimedest loodussaarekesed sobivad jooksiklastele nii elupaigaks kui sigimiseks ja talvitumiseks, varakevadel rändavad nad sealt kõrvalolevale põllule.

Mõned liigid levivad sellistest varjupaikadest üle terve põllu, mõned rändavad ainult saarekestele lähedal. Umbrohu vähendamiseks peaks loodussaarekesi rajama tihedamalt kui kahjuritõrjeks.

Ka vahekultuuridega saab luua kasulikele putukatele soodsa mikroklimega varjupaiku. Sügisel rändavad jooksiklased põllu servaaladele, et talvituda kõrgematel künkakestel ja mätastel rohukamarras. Mitmed liigid levivad sel ajal feromooni, mille lõhn meelbib ligi sadu mardikaid. Talvituskohtades võib jooksiklaste tihedus olla isegi üle tuhande mardika ruutmeetri kohta. Sügisene maaharimine raskete masinatega hävitab neist suure osa.

ANNE MUST

Allikas: ajakiri *Maakodu*